

HANGYA

Jézus, a szövetkezeti eszme első apostola.

Írta: Kerékgyártó Mihály

a gyantai „Hangya“ ügyv. igazgatója.

Az újabb kornak egyik legnagyobb bölcselője Renan, azt írja a Jézus-élet-történetét tárgyaló terjedelmes munkájában: „Szinte érthetetlen, miként volt képes ledönteni a hatalmas Róma bálványisteneit.“

Amit a bölcs lángeze fel nem ér, megfejteni nem tud, az a hívő lélek előtt szemtől-szemben látott, hittel vallott teljes bizonyosság. Csak reá kell tekinteni a karácsonyi fénylő csillagra, csak rövid, lélekből eredő gondolatnak szárnyán át kell futni a Jézus csodás élettörténetét, hogy bebizonyosodva álljon a hitetlen előtt is azon dönthetetlen igazság, miszerint az emberszeretetnek, a jóbanvaló egy célra törekvésnek, a közboldogulást közös erővel való munkálásának nem is lehet más eredménye, mint a bálványok összeomlása.

A Jézus születésével és egész életével e három bálványdöntő igazságot prédikálta, amiáltal lett a szövetkezeti eszme első apostola, mert a szövetkezeti eszme ma is az általa hirdetett ezen oszlopokon nyugszik.

Az a karácsonyi fényes csillag, mely a Jézus jászolbölcsője felett világolt, isteni fényével magához hívja ugy a keleti kincses királyt, mint az egyszerű juhászort. Szelid nézése a jászolbölcsőben azt adja értésül: „Fiacskáim szeressétek egymást.“ Nincs különbség én előttem, király, avagy szolga, aki engemet a szeretet útján tiszta szívvvel követ, egy nagy bálványt dönt le, a szeretetlenségnek lelketlen bálványát.

A karácsonyi csillag, amely a Jézus bölcsőjéhez vezet, megtanít mindenkit, fénylő útja nyomán, miként kell járni a jóra való törekvésnek egy célra vezető útján. Kezet kézben fogva, egymást támogatva! Aki erős egyben, aki erős másban, az ne tagadja meg a Jézust, hanem fogja kéztől a gyengébbet, az ügyefogyottat és vezérelje úgy, hogy az is legyen ember.

Aki ezt cselekszi, a Jézust követve ledönt egy nagy bálványt. Ledönti az irigységnek, egyet nem értésnek, a visszavonásnak lelketlen bálványát.

A karácsonyi fényes csillag; a Jézus csillaga, megtanít a jászolbölcsőnél arra is, hogy miként kell munkálni az emberek között azok közös javát.

Nem szóval, de tettel!

Ne emeljen korlátot ember s ember közé a kincs és a vagyon. Ez ugyanis elmuló, ma van, holnap nincsen. Am amíg tehetjük, ne legyünk restek munkálni a közjót tehetségünk szerint. Ha arra törekszünk, hogy munkánk nyomán hála és örömkönnny fakadjon, úgy követjük a Jézust és ledöntjük az önzés, csak a maga hasznát néző, embert nem becsülő kebelnek lelketlen bálványát.

Oh! a karácsonyi fényes csillag, a Jézus csillaga sokra tanít minket.

Ha a tanításból, az utmutatásból csak egyet követünk is, a jászolban fekvő Jézus ily szavakat intéz hozzánk: „Jól vagyon hív szolgám. Kevésben hív voltál, többre bizlak ezután.“

Jézus születésével, egész életével fényesen bebizonyította a szövetkezeti eszme harcában való vezérszerepét. Gyönyörű vezér, isteni vezér.

„Született szegényen,
Közénk valónak,
Szeretett, szenvedett,
Példátadónak.
Az egész életét
Másnak osztogatta,
De a keresztfáját
Maga vonszolgatta,
— Meghalni rajta.“

Őtet kövessük hát a szövetkezés útján! Hogyha őt követjük, nem járunk

TÁRCA.

Kérdések kérdése.

Írta: Dr. Garda Kálmán.

A Romániához csatolt ma meglévő magyarság fennmaradásának lehetőségét kívánom e cím alatt tárgyalni, visszaemlékezve a jó magyar poétának, Csokonai Vitéz Mihálynak örök szépségű versére és különösen első soraira:

Lenni, vagy nem lenni kérdések kérdése,
Melynek nehéz, kates, szép a megfejtése.

Egy magában az a változás, mely kisebbségé tett minket egy olyan államban, mellyel ezer éves multunk alatt, mint szomszédal barátságos érintkezéseink is voltak és amelynek többségé alakult itt lakó részével egymás mellett is sok közös munkát végeztünk, még nem foglalja magában elenyésztésünk csirait. Hiszen különösen az a terület, melyet 1848 előtt különállása alapján neveztek Erdélynek, közjogi változást már nagyon sokat ért úgy át, hogy a magyarság benne fennmaradt. A ma élők közül, kik 1848 előtt születtek négyre emlékezhetünk vissza 70 év alatt.

Látunk azonban törvényeket, melyek a magyarság fennmaradását előreláthatólag alapjaiban érintik. Ilyen elsősorban a kisajátítási törvény, mely a törpe birtokos telepeseket és középbirtokosokat a meglévőnél kisebb földbirtokra szorítja. Mi történik ezekkel?

A történelem erre is ad utmutatást.

A jobbágyság eltörlése 1848-ban a nemességet önmagában el nem pusztította, pedig az is olyan változás volt, amilyennel amostani összehasonlítható. Akkor is a meglévő birtokállomány egy része vonatott el a földbirtokosoktól, tetézve azonban a munkaerő jó nagyrészével. Ennek következtében sok más foglalkozásra tértek át, tulnyomó részben hivatalnoki pályára mentek, egy rész és pedig a legnagyobb megmaradt földbirtokosnak és gazdálkodott addig, amíg lehetett egy rész kétségtelen elporlott.

Hivatalnoki pályára ma nem lehet gondolni, legalább sokan arra nem mehetnek, ellenben igenis remélni lehet, hogy a megmaradt ugyanaz a család belterjesebb gazdálkodást fog folytatni, amire a kisajátított földjének a vételára — habár a valódi értékénél kisebb is

lesz — képesíteni fogja. Lehet továbbá remélni azt is, hogy ipari és különböző kereskedelmi foglalkozásokra adják magukat, amihez a lehetőség már egy részben kedvezőbb a multhoz viszonyítva és pedig abban, hogy a városi lakosság leányai az elméleti szakoktatást nagy részben megszerezték erre.

Hasonlóképen érinti a magyarság fennmaradását többek között ugyanazon agrár törvény azon rendelkezése is, mely a 300 léleknél kevesebbet számláló leány egyházak ingatlan vagyonát nem veszi ki a kisajátítás alól, abban a kivételben, hol 10 hold művelhető föld van biztosítva az egyház céljaira. Ismerek református egyházakat, amelyeknek megvan a vagyonna, de egyetlen hívője sincs abban a közösségben, amelyben a templom áll, megint olyanokat is, melyekben istentiszteleteket még nagy ünnepeken sem lehet mindig tartani, nem lévén a templomban épen senki. Ezek már 1919 előtti állapotok. Ilyen helyeken az egyház vagyonának részben, vagy egészben elvétele valamely más közeli egyházközség sorsát érdeklí és közvetlenül az illető egyházat, annyiban, amennyiben a jövőbeni ujra

sötétben, tetteink nyomán áldás fakad ránk.

Fel hát a munkára!

A szövetkezésnek krisztusi eszméjét ne tagadja meg senki, hanem tehetése szerint mindenki ápolja, mert:

Az égnek fénye, ragyogása.
Hogy a boldogságot valósulva lássa.

Karácsony.

Írta: Dr. Harmath János.

A fehérlelkűségnek, az emberszeretnek az ünnepe. A napi csaták áldatlan zaja elül és az ünnepi csendességben visszapillantunk küzdelmes életünkre. Végig nézünk lelkünk sebein, testünk törődöttségén és kérdezzük önmagunktól, hogy: Emberek, miért is kell nekünk egymás ellen küzdeni? Hisz érzéseink, vágyaink rokonok, sőt egyek! Mindnyájan, kivétel nélkül vágyunk egymás szeretetére és megbecsülésére. Miért kell a napi élet küzdelmeiben mégis egymás ellen is fordulnunk és embertársunk gyöngeségéből előnyöket kovácsolnunk? A szeretet és béke általános, becsületos, tiszta és őszinte vágya mellett miért nincs még sem elég szeretet, emberbaráti érzés, kölcsönös megbecsülés tetteinkben, cselekedeteinkben, vagyis életünkben és társadalmunkban? Miért van, hogy két ezredév folytonos tanításai és a tanítók emberfeletti munkájának dacára, a szeretetet az isteni légkörből még mindig nem lehetett a társadalmi életbe átplántálni és miért különbözünk mi, a keresztény társadalom csak annyiban a pogány őskor embereitől, hogy gyűlöletünket és mézárulásainkat csak szervezettebben, tömegesebben és nem nyíltan, hanem úgynevezett eszmék álarcá alatt zuditjuk egymás ellen? Érthetetlen-

nül bámulunk önmagunkra, nem értjük sokszor tetteinket, melyek nem lelkünknek, hanem egy külső társadalmi kényszernek születtek. Szomorúan, vagy önáltatással mondjuk ilyenkor, tehetetlen sóhajtással: „lyen az élet“. „Nem kell érzékenykedni“, „Igy volt ez mindig és így is marad örökké“. „Ideáлизmus, a jónak, nemesnek és szépnek, a harmonikus magasabbrendű életnek a szeretete ez, csak elérhetetlen vágy, egy orvosság, ir sebzett lelkünkre, egy szent láz, mellyel sebekkel borított lelkünk védekezik betegsége ellen, láz, láz tehát beteges jelenség. Aki idealista, az beteg, az nem az élet fia, gyöngé, szép piros virág, amit csak addig bámulhatunk, amíg szomorú mosolygásunk kíséretében kitér és elpusztítja az élet hideg, szeles vihára. Szép, szép, szép, de nem az élet, realizmust, kenyeret, ha véresét is, ha mások könnyei és kinjai és örök nyugalomunk árán is, de ezt adjatok az emberiségnek, mert telegyomor nélkül nincs idealizmus“.

Igy beszél a mai kor „reális embere“, az „erős ember“, a követendő példa, a „Huszadik század embere“, lelke mélyén érzi azonban, hogy nincs igaza, hogy hazudik, mert másként érez, mert csak elhallgattatni akarja lelke született jó szellemeit, igazolni akarja önmaga előtt élete hitvány és csunya, embertelen cselekedeteit. Külső kényszer, társadalmi kényszer, hogy így kell beszéljen és cselekedjék.

Oh, hitetlen, gyáva és hazug ember, ki önlelked született értékeit akarnád így kiirtani és elnémitani, gondold meg, hogy a szeretetet ősanád szívéből hoztad e világra, a szeretet természeti törvény és erő, mely a pogány lelkekben is felbredett és melyet sem az arénák

véreskörmű oroszánjaival, sem a harcterek velőtronszó gránátjaival nem sikerül kitépni az emberi szívből, hasztalan futsz tehát lelkiismereted üldöző angyala elől, megvert és nyomorult ember vagy, saját életed szerencsétlenségének kovácsa.

Munka, kenyér, gyomor! Nagy igazságok, élő valóságok, nem gyűlölt nevek, csak talán megszokottak, szürkék, sokat halljuk, sokat érezzük, hogy vannak. Gyökerek, melyekkel az élet földjébe kapaszkodunk. De azért a sovány, keserves termésért, amit ma izzadságos, verejtékes, egymást bevérező küzdelem után adnak, nem ébredünk rá sokat dicsért emberi szellemünkkel, hogy az élet e gyökereit a szeretet jegyében a szövetkezett közös akarás nemes oltáisaival termékenyebbé, gyümölcsseit emberhez méltóbbá, izletesebbé, tisztábbaká, vértelenekké tehetjük és e gyümölcsökkel vágyainkat, — melyek embertársainkhoz hajtanak, szeretni és szépen élni akarnak, — kielégíthetjük.

Vigyünk szeretetet, munkánkba és cselekedeteinkbe, érdekeink összeegyeztetése, az egy célu munkának szervezése, vagyis a szövetkezés útján a szeretet lebirhatatlan ereje segítségével és nekünk kell győzni, mi vagyunk a „reális emberek“, mi vagyunk a „Huszadik század emberei“, egy jobb, boldogabb emberi élet apostolai, mi, a kik szeretni, szövetkezni, együtt dolgozni, egymást megbecsülni és gyermekeinket így nevelni hirdetjük és tanítjuk, mi, a szövetkezeti eszme munkásai és apostolai, akik a szeretet elvét az élet gyökereibe, a munkába, a reális életbe naponként plántáljuk át egy szebb, a szeretet színeiben csillogó emberi jövő és társadalom megszületése érdekében.

feléledést lehetetlenné teszi, vagy megnehezíti. Ez a tény azonban ha bekövetkezik, egymagában még egy egyházmegye sorsára nem lesz döntő befolyás, amit egy példával legyen szabd igazolnom. Kiveszem a nagyenyedi egyházmegye népmozgalmi állapotáról szóló jelentését, az 1914 évről. 51 református egyházközség van itt felsorolva, összesen 38079 lélekszámmal. Az 51 egyházközség közül 13 van 300 lélekszámnál kisebb, melyekben 90 születéssel szemben 60 halálozás volt. Azonban az egész egyházmegyében 1299 születés áll 880 halálozással szemben. Egészen kis lélekszámú egyházközségeknél folytonos apadása, soknak kihalása többféle gazdasági oknak volt eredménye s feltartóhatatlanul megvolt 1919 előtt is. Ha akkor ezt a lassu, de folytonos apadást és pusztulást nem lehetett megállítani, most a változott helyzetben csodálatos volna annak megfordulása.

Ezzel szemben azonban a városok és egy pár iparos község fellendülése egy jelentőségű volt a magyarság számának feltünő emelkedésével.

Az agrár törvény után igen neve-

zetes szerep van szánva az új egyenesadó törvénynek és mivel az erdélyi magyarság özöne földmíveléssel, gazdálkodással foglalkozik — ennek a törvénynek az ingatlanokra és az ingatlanok hozadékaira vonatkozó rendelkezéseit emlem ki. A magyar adórendszerben a földadó egységes volt és a szilárd állandóságú jelleggel megállapított kataszteri tiszta jövedelmek 25.5 százalékát tette. Az új egyenesadó törvény szerint a be nem épített ingatlan és vele egy jellegű nem ingatlan vagyontiszta haszna után 15 százalék, a földmívelési kihasználásokból származó jövedelem után 12 százalék az adó kulcsa. A kettő együttesen nem jelentékeny különbséget mutat, a régihez mérve, azonban jelentékeny lesz előreláthatólag a tiszta haszon és a jövedelem megállapításánál mutatkozó különbség. Megállapítható azonban már most, a törvény végrehajtásának kezdetén, hogy az új rendszer alapos correktiók és változtatások nélkül itt nálunk meg nem valósítható és pedig főként azért, mivel ezzel egyenlőtlenséget, igazságtalanságot és lehetetlenséget teremt. Ezen rendszer szerint nem csak szom-

szédos községek határára ugyanazon értékesíthetési lehetőségek között lehetséges a földadó jelentékeny különbözősége, hanem ez ugyanazon község határain belül is előfordulhat.

Szembetünő és általános lévén a földadó és általán az ingatlant terhelő adók ellen az elégedetlenség, alaposan remélhető azok megváltoztatása olyként, hogy a kétségtelenül beállott értékemelkedést a föld terményeinek árában az adó aránylagosan és egyenletesen használja ki.

Az új adórendszerrel szemben is lehet tehát reményünk arra, hogy fennmaradásunkat lehetetlenné nem teszi.

Nagy gazdasági jelentősége van azonban a jövő kétségtelenül nehéz feladataival szemben annak a háborus eredménynek, mely a kis és a középbirtokos osztály, valamint az iparosok háztartásában az egyensúlyt lehetővé tette, az adósságok kifizetése által. A háboru előtt ez a kérdés állandóan felszinen volt, mivel az adósság a kisiparosok, megkiszáradt pusztulását, illetve gyári munkássá és mezőgazdasági napszámossá lefokozását idézte elő, a kivándorlásnak is egyik legbősebb forrása lévén.

A szeretet, tudás és munka emberszerető, világot és népeket javító hátrahagyott formája a szövetkezés: Szövetkezés szeretetben, tudásban és munkában. A szövetkezési eszme a felebaráti szeretet vallásának érvényesülése a földi életben. Az ígéret földje, ahova századunk el kell vezesse az emberiséget.

Ne hallgatassuk el tehát a szeretet szelid hangjait munkánk és küzdelmeink közben. Szeretet, szelidség, megbecsülés, nem pusztulása az erőnek és az erősnek, csak a rossznak, melytől félünk s ezért erősnek vélünk.

Karácsony, szeretet ünnepe! a szeretet tüzevel borítsd lángba világunkat, hogy fényénél a jók és igazak megláthassák egymást és szövetkezzenek az emberi jövő boldogságáért folyó munkára.

Szövetkezési munkatársaink! e napon gondoljunk szeretettel egymásra, jövőnkre és fáradtságos munkánk becsületese, kitartó és megalkuvást nem tűrő hittel és meggyőződéssel teljes folytatásához merítsünk új kiapadhatatlan erőt és a karácsonyt üdvözöljük úgy, mint a szövetkezési eszme születése napját.

Gazdasági levél.

Igen tisztelt Hangya Szerkesztő Ur!

Elovasók komámmal Szerkesztő urnak aszt az irását, akibe azt írta, hogy szövetkezésbe vagy az erő. Hát elbeszélgetők, hogy biza nagy igazza vagy Szerkesztő urnak abba, csak az a baj, kár s szomorú, hogy az emberek igen sokan nem akarják eszt belátni. Met nem is gondolkoznak réta egy szikrát sem, hanem meg vadnak elégedve avál a hejzettel, a mibe vadnak, jajgatnak, hogy minden mije drága, de nem ügyekeznek, hogy segítse a magokon. Met a szövetkezés nem azt jelenti, hogy aggyunk esze nyihán forintot, fogaggyunk bótost könyvelőt, pénztárnokot s osztán evel el is végeztünk mindent, hanem a szövetkezet

A mezőgazdasági termények árának a háboru alatt bekövetkezett jelentékeny emelkedése, valamint az iparcikkek drágulása lehetővé tette, úgy a kis és középbirtokosoknak, mint a kisiparosoknak, adósságaik teljes lerázását. Amit semmiféle állami és társadalmi tevékenység meg nem tudott állítani, t. i. a kívándorlást megállította ez a gazdasági változás.

Erre a nagyjelentőségű eredményre tovább lehet építeni, mivel az önbizalmat és kitartást képes biztosítani lelünkben, Meg kell azonban gyökerezék és meg kell erősödjék bennünk az a tudat, hogy mi erdélyi magyarok senki és semmi másra nem számíthatunk, mint önmagunkra. Ugy kell képzeljük, mintha kívándorlók lennénk, akiket csak saját testi és lelki erejük tart fenn, a folytonos és rendes munka által. Amire eddig nem helyeztünk súlyt, mivel felülről, vagy máshonnan vártuk, most a legnagyobb jelentőséget kell tulajdonítanunk a gaz-

jelent életet, boldogulást, mozgást. Ott ahol a szövetkezetet jól mőköztetik, hol ügyekeznek a vezetők, hogy minél ócsóbban aggyák a portékát a népnek, oit nyernek a legtöbbet. Met nekünk nem pénzbeli nyeremén kell sok, hanem erkölcsbeli. Ha a nép aszt lássa, hogy becsülettel, jóll vagyon vezetve a szövetkezettye, oda bizalommal menyen vásárolni s még a pénzt is, ha vagyon nyihán hónapig nélkülözhető, jószüvel aggya kőcsön, ha megssorul a bót pénz dógába. Met biza sokszor meg, mivel hopy mindenütt igen kicsidecske az alaptőke. Hát most má hogy tuggyuk ellátni a bótót portékával, mikor ojan nagy a drágaság, hogy elig láccunk ki belőle. Hitelbe vellegessünk? ez csak nyomoruság. Tartozunk véle a Hangyának, hogy aszt is nyomoriccsuk meg, hogy ne tuggyon vásárolni akkor samit kéne? Ezen lehet segíni. Aggyuk oda felesleges pénzűköt mű földmies emberek a szövetkezetnek kőcsön. Az megaggya a kamatot rea becsületesen, még többet miha a bankba tennők bé. Kécceresen segítettünk magunkon. Met ha vagyon pénze a Hangyának, vásárolhat s adha tnekünk portékát ócsóbb árba, de ha nincs pénz, a portéka beszerzése is nehezebb s drágább, met a hitel csak nyomoruság.

Ha így esszetartunk s segítettük magunkon, bizez visszatérül sokszerezen. Mikor a Hangya nagy közgyűlése vala a nyáron, aszt mondá a kocsárdi kedves komám, hogy hát mi az a szövetkezet? Ha egy földemet meg kell szánccsam saz én marhaerőm nem elég, a szomszédot hívom, esszefogunk s közös erővel megszáncsuk. Hát én is aszt mondom, hogy ez a szövetkezet. Ha jóll eszeállunk s jóakarattal vagyunk szövetkezettyeink irányába, biza mondom, hogy magunknak vagyunk jók. Ne hevertessük a pénst magunknál. Izibe aggyuk a szövetkezetbe bé s az pedig küggye a Hangyának. Aszt kérte vót eccer Jancsi sógor a pénztárnoktól, hogy mennyi pénz vagyon a pénztárba. Mongya a pénztárnok, hogy biza csupa 29 korona. No emberek, mongya Jancsi sógor, csak az mijénk, egyéb nem. No, leve is egy kicsi vikota belőlle, met a pénztárnok aszt mopá, hogy igazza ts van keednek, met a por-

dasági és ipari tevékenységben való társulásnak. Egymásnak kell megfogjuk kezét, mivel nincs más, aki karunk alá nyuljon.

Ezek a meggondolások a szövetkezeteinkre is kiterjednek és első sorban a meglevő szövetkezeteinkhez való ragaszkodást és azok megerősítését teszik nekünk ajánlatossá. Fogyasztási szövetkezeteink még mindig a háboru előtti, ma jelentéktelen vásárló képességű tökékekkel rendelkeznek. Ismételten hangoztatjuk és ajánljuk azoknak felemelését. Elsősorban a szövetkezetek igazgatói kell meggyőződjenek erről a szükségről, hogy alkalmas időben, kellő előkészítés után, új tagok bevonásával szélesítsék a szövetkezet forgalmát és emeljék annak tökéjét.

Egy kérdés ez is a sok közül, melynek helyes megoldásától szövetkezeteinknek sorsa függ és abban a szövetkezési tagok egyéni sorsa is messzemenő uton befolyásolva lesz.

ska azé, aki megveszi sa pénz a mijénk, de mi lenne, ha a pénst örökkéig csak gyűjtögetnök hiszen a pénzünk mellett örökkéig hitelbe kéne portékát vásárolni s arra meg kamatot kéne fizetni, hát ezétt kell a pénst örökkéig békülden a Hangyához, hogy ne heverjen ingyen. Bédugá osztán Jancsi sógor is, met erre má nem vót mit mongyon.

Fogjunk esze hát a magunk feleslegésiret mind amikor megindult a szövetkezetünk, hogy még a pakkot ts ingyen hortuk egy esztendőjig az állomásról met aszt montá Mínyabátyom ha ló kell, hát itt vagyok én, ha ökör, hát itt a márhás emberek. Hát most pénz kell, ájjanak elé a pénzes emberek, ki mennyivel tud bé véle a szövetkezetbe, met amikor kell viszsa is aggyék tisztességgel!

Kévánok minden szövetkezési szagtársam-samnak boldog karácsonyi innepeket s boldog ujesztendőt, mejj hozza meg az emberek lelkibe az egymásiránt való szeretetet, mejjel maradtam az igen Tisztelt Hangya Szerkesztő urnak.

Küküllőmartyán, 1921. december hó 19-én.

mejj tisztelte tel:

Zsigmond Dani felszegi.

A központ közleményei.

A jövő évi konyhakerti és virágmag-szükségletek beszerzése.

Már jóelőre tudatni kívánjuk a szövetkezeteinkkel, hogy központunk megállapodásra jutott *Mauthner Ödön budapesti magkereskedő céggel arra nézve, miszerint szövetkezeteinket központunk utján a Mauthner-féle közismert garantált csiraképességű konyhakerti és virágmagvakkal elláthassuk.*

Felesleges régi szövetkezeteink előtt ismertetnünk a *Mauthner* magvak kiválóságát, mert arról évekkal ezelőtt már kellő meggyőződést szerezhettek a szövetkezetekbe tömörült gazdálkodók. — Amely szövetkezet pedig még nem tartott volna *Mauthner* magvakat, úgy előre is biztosítjuk, hogy ezen magvakkal a szövetkezet jó hírnevét csak fokozhatná és a tagok bizalmát erősíthetné.

A legközelebbi napokban központunk körlevelben is felkeresi a szövetkezetek vezetősegeit, amelyhez ugyanakkor csatolni fogunk egy megállapodási nyomtatványt azon célból, hogy a szövetkezetek az általunk beszerzendő *Mauthner*-féle tasakolt konyhakerti virágmagvak bizományi árusítását vállalják el. *A nyomtatványból, valamint körlevelünkől az ügyvezetők részletes felvilágosítást nyerhetnek a bizományi magárusítást és központunkkal leendő elszámolást illetően.* A megállapodás aláírása és beküldése után központunk azonnal gondoskodni fog, hogy amely szövetkezetnek még a lerakat céljára szolgáló eredeti *Mauthner*-féle magszekrénye nem volna, ezen szekrény a szövetkezetnek megküldessék.

A színes ábrával és felirattal ellátott eredeti tasakokba csomagolt *Mauthner*-féle konyhakerti és virágmagvaknak kiküldését előreláthatólag február hó elején

megkezdhetjük. Hogy a szövetkezetek kellő időben megkaphassák magszükségletüket, már most felkérjük az ügyvezető urakat, *hogy mindenféle konyhakerti és virágmagból a szövetkezet szükségletét mielőbb isük össze és azt közöljék nyomban központunkkal, valamint kirendeltségeinkkel és raktárainkkal*, hogy a szükséglet szerinti készletet a bejelentések összegzése után előre biztosíthassuk.

Idegen cégeket szövetkezeti tudatos munkás és vezető nem támogathat. Ha igen, a szövetkezés erejével nincs tisztában.

Ajánljuk szövetkezeteinknek az igen szép kivitelű, a gazdaközönséget érdeklő tartalommal és szép irodalmi résszel szerkesztett *Erdélyi Magyar Naptárt*. Eladási ára darabonként 9— lei, melyből a szövetkezeteinknek 15% engedményt nyújtunk.

Értesítjük szövetkezeteinket, hogy kávépörkölésre is berendezkedtünk és ezután házilag pörkölt kávéval kirendeltségeink és raktáraink útján el tudjuk látni szövetkezeteinket. Ujabb kávépörkölés felállításával módját akarjuk ejteni annak, hogy szövetkezeteinknek jóminőségű és mindig friss áru álljon rendelkezésükre.

A könyvelési osztály felhívása.

A közeledő évi zárlat alkalmából felkérjük a szövetkezetek vezetőit, hogy készpénzállományukat legkésőbb f. hó 27-ig okvetlenül utalják át, hogy azokat még folyó évben elszámolhassuk.

A bankok és gócpontok útján történő átutalások esetén a „Hangya” központ azonnal értesítendő az átutalt összeg nagyságáról, megfelelő előjegyzés céljából. A transitó raktárainknál azonban december 31-ikén is fizethetnek le folyószámlájukra, minden külön értesítés nélkül. Azokról tudomást szerzünk raktárnokaink jelentéséből.

Ajánlatos a szövetkezetek tartozásának teljes kiegyenlítése vagy legalább nagy összeggel való törlesztése, mivel a szövetkezet évi mérlegében a „Hangya” központ követelése külön fel van tüntetve.

A karácsonyi bevételek átutalására annál is inkább számítunk, mert a szövetkezetek rendeléseit csak megfelelő fedezet ellenében tudjuk elintézni.

Kérjük a szövetkezetek vezetőségét arra is, hogy a rendelés feladása alkalmával közöljék legutolsó átutalásukat. Ennek hiányában ugyanis levélváltást kellene folytatnunk, ami az áruk leszállítását rendkívül késlelteti.

Ügyvezetés. Felhívjuk a szövetke-

zeteink figyelmét, hogy december hó 23-ika és január 10-ike közötti időben ellenőreink központi és kirendeltségi áru-raktáraink évi leltárának felvételével lesznek elfoglalva és ezen idő tartama alatt üzletátadás és leltár céljából ellenőrt a szövetkezetekhez nem küldhetünk.

Fontos felhívás. Felkérjük szövetkezeteinket, hogy az adóügyekben hozzájuk kiszállott bizottságok vagy pénzügyi közegek által felvett jegyzőkönyveket (proces verbal) vagy bármely más ily bizottságok vagy közegek által eszközölt *hivatalos megállapításokat ezeknek a szövetkezet részére történt kézbesítés napján az átvétel keltének (év, hó, nap) az illető iratra leendő reávezetése mellett a központnak „adóügy, sürgős” jelzéssel haladéktalanul küldjék be*, hogy az esetleges tiltakozások vagy fellebbezések az illetékes hatóságokhoz még adójogorvoslati határidő (10 nap és 16 nap) letelte előtt benyújthatók legyenek.

Az említett jegyzőkönyvek és megállapítások sürgős beküldésének és ennek folytán a fellebbezés elmulasztása szövetkezeteink súlyos megadóztatását vonhatja maga után.

Értesítés Közöljük szövetkezeteinkkel, hogy *Weress Károly* főellenőr, régi „Hangya” tiszviselő — ki szövetkezeti szellemi működésével igazgatóságunk meglegedését és elismerését érdemelte ki, úgy szintén a szövetkezeti vezetők előtt is pontos és mindenben a szabályokhoz alkalmazkodó munkálkodásáért és intézkedéseiért becsülésben állott — családi körülményei miatt Magyarországra költözött. Ennélfogva szövetkezetünknel jövőben ellenőrzési munkálatokat többé nem fog teljesíteni.

Közöljük továbbá, hogy *Kubick Gyula* ellenőrünket, ki az utóbbi időben a dicsőszentmártoni szövetkezet ügyvezetésével volt megbizva, központi szolgáltatásra osztottuk be. Ennélfogva eddigi ügykörében nyert felhatalmazása a szövetkezeti pénzek beszedésére vonatkozólag az ügykör a változással egyidejűleg megszűnt.

Vegyes közlemények.

Mi a hó rendeltetése? A szűri fehér-ségben tündöklő hólepel hasznos takarója, védelmezője őszi vetéseinknek. Megvédi a gyenge vetéseket a kifagyás veszélyeitől. Ha a talaj nincs megfagyva, kellő nedvességhez jutva a hó alatt is fejlődik a csira, nem alussza a téli álmát a növény. A kikelt vetések megbokrosodnak alatta. A hó lassu hullása közben sok oxigént és nitrogént köt le a levegőből és olvadáskor ezeket

átadja a talajnak, növelvén vele a talaj termőképességét. Nagy havazás esetén a jó gazda hókével csinát utat és siet szánkával kis igaerővel kihordani a trágyát, az erdőről hazahozni a fát, a jégverembe a jeget stb. Bajt csak akkor okoz a hó ha felül megkérgesedik az alatta levő növénytől elzárja a levegőt. A kipállástól, megfulladástól ilyenkor úgy védjük meg a vetést hogy az állatokkal megjárattjuk úgy, hogy egy m²-re egy juk essen átlag.

Inkább a mérleggel kell valamit csinálni. Az E. G. E. cukorrépa termelői érkekezletén többek között szó volt a répa átvételénél felmerülő nézeteltérésekről. A kisgazdák egyik képviselője elhozta, hogy a gyár a mérlegmestereit azzal az instrukcióval bocsájtja utnak a beváltások alkalmával, hogy a „felekkel jól kell bánni, inkább a mérleggel kell valamit csinálni.” A kisgazdák köréből elhangzott megjegyzés alapján természetesen az érkekezlet követelni fogja az átvételnél használt mérlegeknek *idejében való hitelesítését.*

Kivonják a forgalomból a felülbélyegzett magyar postabélyegeket. A posta-és távirada vezérigazgatóság elhatározta, hogy a román felülbélyegzésű magyar postabélyegeket kivonja a forgalomból. A kiadott rendelet szerint 1922. január 1-től a felülnyomósos magyar bélyegek nem használhatók bérmentesítésre és az ilyen bélyegjegyekkel ellátott küldeményeket a postahivatalok bérmentellenekként fogják közölni.

HIRDETÉSEK.

Drágcséke és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1922. évi január hó 2-án d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25-§-a értelmében meghívattak azzal, hogy a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés 1922. január hó 9. napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend; 1. A szövetkezet felszámolása, vagy további fenntartása feletti határozat hozatal, 2. Netaláni indítványok. Kelt Drágcséke, 1921. december hó 19-én.

Az igazgatóság

Pályázati hirdetés üzletvezetői állásra.

A sepsiszentgyörgyi Hangya fogy. és ért. szövetkezet a fűszer vaskereskedésben megüresedett üzletvezetői állásra pályázatot hirdet.

A pályázatok 1921. december hó 31-ig adandók be a szövetkezet igazgatóságához. A pályázó életkora, családi állapota, szolgálati viszonyai és nyelvismerete feltüntetendő a pályázatban.

Az állás azonnal elfoglalható.

Javadalmazás: havi fizetés 500 lei, továbbá az 5—600,000 lei forgalomnak 2%-a.

A megválasztott üzletvezető 10 000 le készpénz biztosítékot köteles letenni. Egyéb feltételek a szerződésben köttetnek ki.

3361

Az igazgatóság.

Minden E. G. E. tag szerezzen egy új tagot az E. G. E.-nek